

Д. В. Дячков, канд. екон. наук, доцент (ПДАА,Полтава)

А. В. Дяченко, студентка СВО «Магістр» (ПДАА,Полтава)

СИСТЕМА МЕНЕДЖМЕНТУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Система управління витратами забезпечує планування господарської діяльності. Особливість цієї системи полягає в орієнтації на детальний облік витрат виробництва, пов'язаних з використанням ресурсів та калькулюванням собівартості продукції з метою пошуку резервів зниження витрат на одиницю продукції.

Система управління витратами відокремлена від бухгалтерського обліку, оскільки, насамперед вона є складовою системи менеджменту на підприємстві, та охоплює не тільки облік витрат, а їх планування, організацію виробництва та розробку системи стимулювання працівників за досягнення поставлених цілей. Основними характеристиками менеджменту витрат є:

- зосередження на попередженні витрат, а не на їх обліку;
- тісний зв'язок між оперативними і стратегічними цілями виробництва;
- концентрація на оцінці прибутковості діяльності й аналізі руху готівки та витрат;
- рівноцінне використання технологічних удосконалень і шляхів економії витрат з метою збільшення прибутку;
- залучення в систему всіх видів витрат, у том у числі, витрат реалізації, маркетингу, загальногосподарських тощо.

Загалом система менеджменту витрат базується на трьох основних принципах: глибокому аналізі діяльності підприємства, побудові всієї системи на оцінці витрат, постійному процесі вдосконалення діяльності. Завдяки цим принципам система є широкоохоплюючою, гнучкою й активною порівняно з іншими системами формування, функціонування, контролю та управління витратами. При цьому слід зазначити, що менеджмент витрат не означає управління витратами безпосередньо як такими. Скоріше це управління діяльністю, в процесі якої виникають витрати. Тільки шляхом змін у виробничій діяльності, змін тактики та короткострокових цілей, що відповідно викликає попит на певні дії або знижує його, менеджер може суттєво вплинути на рівень витрат [1, с. 115].

Система управління витратами суттєво відрізняється від традиційного бухгалтерського обліку, орієнтованого на складання фінансової (бухгалтерської) звітності. На відміну від бухгалтерського обліку, який відображає результати діяльності підприємства за минулий період, тобто за своєю суттю є ретроспективним, вона забезпечує контроль та аналіз поточної діяльності підрозділів, дозволяє виявити взаємозв'язок між рівнем витрат, обсяги виробництва й прибутком і на підставі цього оперативно планувати майбутню діяльність. Тобто за своєю суттю система управління витратами націлена на перспективу [1, с. 213].

Для забезпечення ефективного менеджменту необхідно організувати управління витратами в різних аспектах – за технологіями (звичайні, інтенсивні), центрами відповідальності, видами продукції, за відповідальними особами. Це дає змогу всебічно аналізувати рівень витрат та встановлювати їх відповідність визначеним нормам.

Система управління витратами повинна забезпечити менеджерів господарства інформацією, яка дозволить:

- приймати управлінські рішення з урахуванням їхніх економічних наслідків;
- контролювати витрати у зіставленні з нормами;
- формувати економічну стратегію;
- оцінювати формування собівартості та прибутку протягом виробничого періоду;
- оцінювати витрати в розрізі структурним підрозділів підприємства;
- приймати рішення стосовно доцільності здійснення виробництв, ефективності використання ресурсів [2, с. 253].

Отже, система управління витратами відіграє надзвичайно важливу роль у розробці стратегії поведінки підприємства, зокрема дозволяє обґрунтовано підходити до прийняття управлінських рішень під впливом зовнішнього економічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Дем'яненко С. І. Менеджмент аграрних підприємств: [навч. посіб. для студ. вузів] / С. І. Дем'яненко. – К.: КНЕУ, 2005. – 348 с.
2. Шваб Л. І. Економіка підприємства: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2004. – 568 с.